הִלְכוֹת נְטִילַת יָדַיִם סִימָן קנט

ס הָרַא"ה (חולין קו. ד"ה אמר). ע שָׁם בַּגְּמָרָא. פ הָרִי"ף (ברכות מב.) לְגִרְסָתוֹ וְהָרַמְבַּ"ם (הל' ברכות פ"ו ה"ד).

(לט) שָׁהֵם שְׁאוּבִים. [ס]וְהָנֵי מִלֵּי בְּדוֹלָה שֶׁשּׁוֹפֵךְ וְנוֹתֵן לְתוֹךְ הַצִּנּוֹר עַצְמוֹ, אֲבָל אִם נוֹתֵן אוֹתָם (מ) חוּץ לַצִּנּוֹר וּמַמְשִׁיךְ אוֹתָם לַצִּנּוֹר וְהִטְבִּיל בּוֹ יָדָיו, טְהוֹרוֹת, דְּשְׁאוּבִים (מא) שֶׁהַמְשִׁכוּהָ (מב) כְּשֵׁרָה. וַאֲפִלּוּ דּוֹלָה וְנוֹתֵן (מג) לְתוֹךְ הֶחָרִיץ עַצְמוֹ, [ע]אִם הַדְּלִי נָקוּב מֵאֲחוֹרָיו (ז) (מד) בְּכוֹנֵס מַשְׁקֶה, וּבְעוֹד שֶׁשּׁוֹפֵךְ דָּרֶךְ פִּיו לַצִּנּוֹר מְקַלְּחַ מֵאֲחוֹרָיו לַיְאוֹר, מַטְבִּיל בּוֹ אֶת הַיָּדַיִם וּטְהוֹרוֹת, דַּחֲשִׁיבֵי כְּאִלּוּ הִטְבִּילָם בַּיְאוֹר, דְּנִצּוֹק זֶה (מה) מְחַבֵּר הַכֶּלִי לַיְאוֹר וַחֲשִׁיבֵי מַיִם שֶׁבַּצִּנּוֹר מְחֻבָּרִים לְמֵימֵי הַיְאוֹר, אַף עַל גַּב דְּנִצּוֹק כָּזֶה לֹא חֲשִׁיב חִבּוּר (מו) לְעִנְיַן טְבִילָה. (מז) [פ]וְיֵשׁ חוֹלְקִין בָּזֶה וְאוֹמְרִים דְּגַם לְנִטְילַת יָדַיִם לֹא חֲשִׁיב חִבּוּר. הַגָּה: אֵין לִטֹּל יָדָיו מֵאוֹתָן אֲבָנִים (מח) הַקְּבוּעִים (ח) לַכֹּתֶל וְעָשָׂה לָהֶם בֵּית קִבּוּל וּבַרְזָא, אֲבָל אִם הָיוּ (מט) כְּלִי תְּחִלָּה וְחִבְּרָם לַכֹּתֶל (נ) נוֹטְלִין מִמֶּנּוּ (אגודה פרק המוכר בית (כ"ג פ"ד ס' קטו)): ח (נא) אִם הִכְנִיס יָדָיו בְּתוֹךְ כְּלִי שֶׁל מַיִם

בַּאֵר הֵיטֵב

ז (ז) כְּכוֹנֵס מַשְׁקֶה. וְהוּא הַדִּין אִם הוּא בִּסְפִינָה וְאֵינוֹ יָכוֹל לְהַטְבִּיל יָדָיו בַּיָּם, יַקַּח כְּלִי שֶׁנִּקֵּב כְּכוֹנֵס מַשְׁקֶה וּדְוָלָה מֵהֶם וּמַטְבִּיל יָדָיו בְּתוֹךְ הַכֶּלִי, שֶׁמֵּי הַכֶּלִי מְחֻבָּרִים לְמֵי הַיָּם הוֹאִיל וּמֵימָיו נוֹטְפִין דֶּרֶךְ הַנֶּקֶב. שלטי גבורים (ברכות מב. אות ב): (ח) לַכֹּתֶל. דְּלֹא הָיָה שָׁם כְּלִי עָלָיו בְּתִלּוּשׁ. וְט"ז (סק"ח) הִקְשָׁה עָלָיו דִּלְנִטִילַת יָדַיִם יֵשׁ לָנוּ לְהָקֵל דְּהָוֵי כְּלִי אֲפִלּוּ תְּחִלָּה עַיִן שָׁם. כְּתֹב עוֹלַת תָּמִיד (סק"ו) וְנִרְאֶה דְּאוֹתָן מַיִם שֶׁמּוֹשְׁכִין עַל יְדֵי קָנִים חֲלוּלִים לְמַרְחוֹק שְׁקוּרִין

ט"ז (סק"י השני): רַע"ר קַאסְט"ן בִּלְשׁוֹן אַשְׁכְּנַז אֵין נָכוֹן לִטֹּל מִן הַקָּנִים עַצְמָם מִשּׁוּם דְּאֵין בָּאִין מִכֹּחַ גַּבְרָא, אֲבָל מַהֵר לִטְבֹּל יָדָיו בְּמַיִם הָעוֹמְדִים לִפְנֵי הַקָּנִים דְּהָוֵי לֵיהּ כְּאִלּוּ מְחֻבָּרִים לְנָהָר שֶׁשֹּׁרֶשׁ הַמַּיִם יוֹצֵא מֵהֶם, וְהוּא דְּהַקָּנִים שׁוֹטְפִים מַיִם וַהֲווּ לְהוּ נְצוֹק חִבּוּר עִם הַמַּיִם שֶׁבָּאִים מִן הַנָּהָר לַקָּנִים, אֲבָל אִם פָּסַק הַקִּלּוּחַ מִן הַקָּנִים לֹא עָלְתָה שָׁם טְבִילָה עַיִן שָׁם. וְהוּא הַדִּין שֶׁאֵין לִטֹּל מִפְּלוּמְפִי"ן שֶׁאֵינָם כְּלִי. סֹלֶת בְּלוּלָה (סק"י) עַיִן שָׁם:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

מִכֹּחַ טְבִילָה, כְּמַבְאָר לְקַמִּיהּ בְּסָעִיף י"ד דִּטְבִילָה נַמִּי מֵהֲנֵי לַיָּדַיִם כְּשֶׁטּוֹבְלָן בְּמָעָיִן אוֹ בְּמִקְוֶה: . (לט) שֶׁהֵם שְׁאוּבִין. וְאֵין מַכְשִׁירִין מִכֹּחַ טְבִילָה אֶלָּא בְּמַיִם הַכְּשֵׁרִין לְטְבִילַת הַגּוּף, וְעַיֵּן לְקַמָּן בְּסָעִיף ט"ז דְּהָרַאֲבַ"ד (בהל' ברכות פ"ו ה"ה) מַכְשִׁיר בְּשְׁאוּבִין אַרְבָּעִים סְאָה בְּקַרְקַע, אַף דְּבָאֶמֶת רַבִּים פְּלִיגִי עָלֵהּ כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ שָׁם בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה ולהראב"ד): (מ) חוּץ לַצִּנּוֹר וּמַמְשִׁיךְ. וְשִׁעוּר הַמַּמְשָׁכָה שֶׁיִּתְבַּטֵּל שָׁם שְׁאוּבִין עַל יְדֵי זֶה הוּא שְׁלֹשָׁה טְפָחִים [פְּרִי מְגַדִּים (א"א סק"ט) מִיּוֹרֶה דַּעָה סִימָן ר"א סָעִיף מ"ה], וּמַחֲמַת הַצִּנּוֹר עַצְמוֹ לֹא הָוֵי שְׁאוּבִין, דְּמַיִרֵי שֶׁלֹּא הָיָה עָלָיו שָׁם כְּלִי, כְּגוֹן שֶׁלֹּא נַעֲשׂוּ בּוֹ (לט) אַרְבַּע שְׁפוֹת לְקַבֵּל בְּתוֹכוֹ, דְּאָז הָיָה הַצִּנּוֹר עַצְמוֹ כְּלִי לֹא מֵהֲנֵי הַהַמְשָׁכָה, דְּהָא שְׁאוּבִין הֵן מֵחֲמַת זֶה הַצִּנּוֹר גּוּפָא, וְאֵין שַׁיָּךְ שָׁם טְבִילָה כְּלָל: (מא) שֶׁהִמְשִׁיכוּהָ. וְאַף דְּלִעְנְיַן טְבִילַת הַגּוּף מַחְמִירִין בָּזֶה אִם הָיוּ כָּל הַמַּיִם שְׁאוּבִין אַף שֶׁהִמְשִׁיכוּהָ כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן ר"א (סמ"ד), בִּנְטִילָה דְּרַבָּנָן סָמְכוּ לְהָקֵל עַל דַּעַת הַמַּתִּירִין שָׁם [מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ט) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים]: (מב) כְּשֵׁרָה. וְדָוְקָא שֶׁיֵּשׁ בּוֹ אַרְבָּעִים סְאָה [רַשַׁ"ל (ש"ש חולין פ"ח סי' כו) וְאַלְיָה רַבָּה (סק"ט)], דְּאַף לְמַאן דְּמַקֵּל לְקַמָּן בְּסָעִיף י"ד בְּפָחוֹת מִזֶּה, הַלָּה עִקַּר הַדִּין דְּעַל יְדֵי הַמְשָׁכָה גַּם כֵּן קוֹלָא הִיא וְלֹא מְקַלְּינַן כְּלָל הָאי. וְגַם צָרִיךְ שֶׁיְּהוּ הַמַּיִם מְכֻנָּסִין (מ) וְלֹא זוֹחֲלִין, וְהֵינוּ שֶׁיִּסְתַּם בְּסוֹף הַצִּנּוֹר שֶׁיִּתְכַּנְּסוּ הַמַּיִם: (מג) לְתוֹךְ הֶחָרִיץ. רְצוֹנוֹ לוֹמַר לְתוֹךְ הֶחָרִיץ שֶׁל הַצִּנּוֹר: (מד) בְּכוֹנֵס מַשְׁקֶה. וּמְבֹאָר לְעֵיל בְּסָעִיף א' דִּכְשֶׁמּוֹצִיא טִיף אַחַר טִיף כּוֹנֵס מַשְׁקֶה הוּא, (מפ) [א]וְיֵשׁ רוֹצִים לוֹמַר דִּבְכָאן צָרִיךְ שֶׁיְּהֵא גָּדוֹל קְצָת שֶׁיְּהֵא נִרְאֶה הַקִּלּוּחַ דְּאָז חָשִׁיב מְחֻבָּר לְמֵימֵי הַיְאוֹר, וְעַיֵּן בְּבֵית יוֹסֵף לְעֵיל בְּרֹאשׁ הַסִּימָן (ד"ה ומ"ש שאם) בְּמַה שֶׁהֵבִיא בְּשֵׁם מַהֲרִי"ק (סי' נה) דִּלְפִי זֶה הָוֵי הַשְׁעוּר בְּנָקָב כַּעֲדָשָׁה: (מה) מְחַבֵּר הַכֶּלִי לַיְאוֹר. וְהוּא הַדִּין אִם בָּא בִּסְפִינָה וְאֵינוֹ מַגִּיעַ לְהַטְבִּיל יָדָיו בְּמֵי הַיָּם, וְאֵין לוֹ כְּלִי שָׁלֵם רַק כְּלִי מְנֻקָּב כְּכוֹנֵס מַשְׁקֶה, דּוֹלֶה בּוֹ מִן הַיָּם וּמַטְבִּיל יָדָיו בּוֹ, שֶׁמֵּימֵי הַכֶּלִי מְחֻבָּרִים לְמֵי הַיָּם עַל יְדֵי שֶׁהַמַּיִם נוֹטְפִים דֶּרֶךְ הַנֶּקֶב [שִׁלְטֵי גִּבּוֹרִים (ברכות מב. אות ב)] וּמְגֻנָּ אַבְרָהָם (סק"י)]: (מו) לְעִנְיַן טְבִילָה. דְּנִצּוֹק אֵינוֹ חִבּוּר שָׁם כְּלָל, וְגַם בְּאֹפֶן דְּמְהַנֵּי שָׁם עֲרוּב לְחַבֵּר הַמַּיִם הוּא בְּשִׁעוּר גָּדוֹל וְלֹא עַל יְדֵי נְצוֹק דַּק כָּזֶה: (מז) וְיֵשׁ חוֹלְקִין.

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(לט) יוֹרֶה דֵּעָה סִימָן ר"א סָעִיף (מ"ה) [ל"ן]. וְגַם הַגְּרַ"ז [קו"א סק"א] כָּתַב כֵּן דְּהַמְחַבֵּר סְבִירָא לֵהּ דְּאַיִן עַל הַצִּנּוֹר שָׁם כְּלִי: (מ) הַגְּרַ"ז (סס"ו): (מס) הַתּוֹסָפוֹת בְּקָרָא בָּא סִימָן (נדה סט. ד"ה אם) מִסְתַּפְקִין בָּזֶה וְהוֹבָא בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה ומ"ש לשון) וּמִלְּשׁוֹן רַשַׁ"י כָּאן (חולין קו. ד"ה ואי בדיע) מַשְׁמַע גַּם כֵּן קְצָת, אָמְנָם מִלְּשׁוֹן רַבֵּנוּ יוֹנָה (ברכות מב. ד"ה ואי) מַשְׁמַע כְּפֵרוּשׁ הָרִאשׁוֹן שְׁכָּתַבְתִּי בְּפֹנִים, וְכֵן מִפְּתִימַת לְשׁוֹן הַגְּמָרָא (חולין קו.): (מג) אַלְיָה רַבָּה (סק"ח) וּפְרִי מְגַדִּים (משז"ז ס"ק יא) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (מד) חַיֵּי אָדָם (ח"א כלל לה ס"ד) וּמוֹר וּקְצִיעָה: (מה) דֶּרֶךְ הַחַיִּים (דין כלי הראוי לנטילה ס"ט), וְאַף שֶׁכְּפְרִי מְגַדִּים (משז"ז ס"ק יא) הַיְתֵּי זֶה בְּצָרִיךְ עִיּוּן, זֶהוּ מִשּׁוּם דְּמְצַדֵּד שָׁם שְׁמָא אֵין דָּבָר זֶה מִכְּלַל מְקֹרָב לְגַבֵּי דִּילָא, לְעִשּׂוֹת כֵּן, וְאַע"פ שֶׁהָעִיקָּר כְּסִבְרָא הָרִאשׁוֹנָה מִכָּל מָקוֹם בְּמָקוֹם שֶׁאֶפְשָׁר מֵהֵיוֹת טוֹב אַל תִּקְרָא רַע.

(מו) וְיֵשׁ לָחוּשׁ לִשְׁאוּבִין אִם יֵשׁ שָׁם חֲשַׁשׁ כְּלִי, אֲבָל לְפִי הַיְדוּעַ מִלְּאכֶת הַפְּלוּמְ"פ בָּעֵת אֵין שָׁם כְּלִי כְּלָל לְמַשָּׂה בְּפְלוּמְ"פ וּמֵהֲנֵי לָזֶה נְצוֹק חִבּוּר. וּמִכָּל מָקוֹם אִם יֵשׁ לוֹ כְּלִי לְטֹל יָדָיו אֵין כְּדַאי לְהָקֵל נְטִילָה עַל יְדֵי נְצוֹק: (מו) וְאַף דְּהַטְּ"ז (סק"ח) הִקְשָׁה עַל דִּין זֶה, עַיֵּן בְּחָכְמַד מֹשֶׁה, וּבְנָהָר שָׁלוֹם (סק"ג) וּבִכְפְרִי מְגַדִּים שְׁתִּרְצוּ דִּבְרֵי הָרַמְ"א: (מז) וּבְהֶכְרֵי נִיתָּא דְּלֹא יִסְתֹּר לָזֶה מִסָּעִיף ח', וּלְפִי מַה שֶּׁפָּרַשׁ שָׁם הַב"ח (ס"ט) דְּאַפִּלּוּ בְּשִׁשִּׁים אַרְבָּעִים סְאָה אֵין לִטְבֹּל בּוֹ, זֶה הַכְּרַחְנוּ לְשִׁיטַת הַגְּרַ"א שָׁם דְּאִיירֵי בְּקִבְעוּ וּלְכָסוֹף חֲקָקוּ: (מס) כֵּן מוּכָח מֵעוֹלַת תָּמִיד (ס"ק יא) דְּכָתַב דְּאֵין לִטְבֹּל בּוֹ מִשּׁוּם שְׁאוּבִין, וְלִדְבָרֵינוּ נִיתָּא שְׁלֹא יִסְתֹּר דִּבְרֵי מְגַדִּים (משז"ז סק"ח):

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וּבשו"ע הרב (סט"ז) כתב כשו"ע. **ב]** ובשו"ע הרב (שם) כתב שהעיקר כדעה שנחשב חיבור, אבל אם אפשר לו בקל להטביל ידיו בים אין לו

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

וְשִׁכְשֵׁךְ יָדָיו בָּהֶם, * [צ]אִם הַכֵּלִי מְחַבֵּר (ט) לַקַּרְקַע, (נב) לֹא עָלְתָה לוֹ נְטִילָה. וְאִם אֵינוֹ מְחַבֵּר לַקַּרְקַע, (נג) [ק]יֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁעָלְתָה לוֹ נְטִילָה, (נד) [ר]וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁלֹּא עָלְתָה לוֹ, (נה) [ש]וּבִשְׁעַת הַדְּחָק (נו) יָכוֹל לִסְמֹךְ עַל דִּבְרֵי (י) הַמַּתִּירִים. וְאִם אַחַר כָּךְ נִזְדַּמֵּן לוֹ לִטֹּל בְּדָרְךְ נְטִילָה, (נז) * נוֹטֵל בְּלֹא בְּרָכָה:

ט [ח]חֲבִית שֶׁיֵּשׁ בָּהּ מַיִם, (נח) מַנִּיחָהּ עַל (יפ) בִּרְכָּיו (נט) וְנוֹטֵל מִמֶּנָּה לַיָּדַיִם, * וְאִם הָיְתָה (ס) מֻטָּה (יג) בָּאָרֶץ וְהַמַּיִם מְקַלְּחִים מִמֶּנָּה, אוֹ שֶׁעוֹמֶדֶת וְהַמַּיִם יוֹצְאִים (סא) דָּרְךְ נֶקֶב שֶׁבָּהּ, וְנָתַן יָדָיו שָׁם (סב) לֹא עָלְתָה לוֹ נְטִילָה. [א]וְאִם הָיְתָה בַּרְזָא (פֵּרוּשׁ דָּבָר שֶׁסּוֹתֵם הַנֶּקֶב ספינ"ה בְּלַעַ"ז) בַּנֶּקֶב וֶהֱסִירָהּ וְקִבֵּל הַמַּיִם עַל יָדָיו, (סג) חֲשִׁיב כִּמְחַ גַּבְרָא. וְצָרִיךְ לְהַחֲזִירָהּ וְלַהֲסִירָהּ (סד) * בְּכָל שְׁפִיכָה (יג) [יג] וּשְׁפִיכָה:

בַּאֵר הֵיטֵב

ח (ט) לַקַּרְקַע. דְּהַיְינוּ לֵיהּ כְּמוֹ טְבִילָה, וּטְבִילָה בְּשֶׁאוֹבִין לֵיכָּא: (י) הַמַּתִּירִים. וְרַשִׁ"ל (ישׁ"ש חולין פ"ח סי' כג) כָּתַב דְּאֶפְשׁוּ בְּשַׁעַת הַדְּחַק אֵין לִטֹּל בְּתוֹךְ כְּלִי וְאִם נָטַל צָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ, וְאֵל תַּשְׁגִּיחַ בְּדִבְרֵי הַקַּאר"ו עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. ט"ז (ס"ק יא): טו (יפ) בִּרְכָּיו. וּמְנַעְנֵעַ בִּבְרֵכָיו כָּל פַּעַם שֶׁיּוֹצְאוּ הַמַּיִם: (יב) בָּאָרֶץ. פֵּרוּשׁ שֶׁנִּתְגַּלְגְּלָה מֵאֵלֶיהָ: (יג) וּשְׁפִיכָה. דְּאִי לְאו הָכִי לֹא בְּאֵין מִכַּח גַּבְרָא דִּכְבָר פָּסַק כַּח הָרִאשׁוֹן. וְהוּא הַדִּין בְּכִיּוֹר נִחוֹשֶׁת עִם תַּרְנְגוֹל דְּיֵשׁ לְקַח הַתַּרְנְגוֹל בְּכָל שְׁפִיכָה וּשְׁפִיכָה, וְהוּא הַדִּין אִם עָשׂוּי בְּעִנְיָן שֶׁאִי

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ט [יג] וּשְׁפִיכָה. עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב וְעַיֵּן בְּנוֹדָע בִּיהוּדָה מַהֲדוּרָא תִּנְיָנָא (יו"ד) סִימָן קמ"ב שֶׁכָּתַב

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

בִּכְלִי בְּמָקוֹם נְטִילָה, מִשּׁוּם דִּסְבִירָא לְהוּ דְּבָעִינַן בִּנְטִילָה כֹּחַ גַּבְרָא, וְהֵינוּ שֶׁיָּבוֹאוּ הַמַּיִם עַל יָדָיו מִכֹּחַ אָדָם שֶׁשּׁוֹפֵךְ עֲלֵיהֶם וְכַנַּ"ל, וּסְבָרַת הַמְקַלְּחִין בָּזֶה מִשּׁוּם דִּסְבִירָא לְהוּ דְּלֹא בָּעֵי כֹּחַ שׁוֹפֵךְ עַל יָדָיו בִּנְטִילַת יָדַיִם, וְרַק שֶׁיִּטֹּל מִכֶּלִי, וְלָכֵן טְבִילָה בְּתוֹכוֹ (מט) חָשִׁיב לְהוּ (נ) כְּמוֹ נְטִילָה מִמֶּנָּה: (נב) **לֹא עָלְתָה לוֹ נְטִילָה.** הֵינוּ אַף לְאוֹתָן דִּסְבִירָא לְהוּ דְּטְבִילָה בִּכְלִי כִּנְטִילָה הוּא, הֵיכָא שֶׁחִבֵּר הַכֵּלִי לְהַקַּרְקַע גָּרַע, דִּנְרָאֶה דְּבָא לְהַכְשִׁיר מִטַּעַם טְבִילָה כְּמוֹ בְּמִקְוֶה, וּטְבִילָה בְּשֶׁאוֹבִין לֵיכָּא. וְעַיֵּן בְּבָאוּר הֲלָכָה (ד"ה אם): (נג) **יֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁעָלְתָה.** וְלֹא בָּעֵינַן מַיִם אֶלָּא (נפ) כְּשִׁעוּר רְבִיעִית, דִּכְנָטְלָה מַמָּשׁ חֲשִׁיב לִדִידְהוּ, (נג) וְכֹחַ שׁוֹפֵךְ סְבִירָא לְהוּ דְּלֹא בָּעֵינַן בִּנְטִילַת יָדַיִם: (נד) **וְיֵשׁ אוֹמְרִים וְכוּ'.** וַאֲפִלּוּ יֵשׁ בָּהֶם אַרְבָּעִים סְאָה, וְהַטַּעַם מִשּׁוּם דְּבָעֵינַן כֹּחַ שׁוֹפֵךְ שֶׁיִּתֵּן עַל הַיָּדַיִם דַּוְקָא וְכַנַּ"ל (ס"ק נא), (נג) וְגַם דִּמְדַמִּינַן לְקִדּוּשׁ יָדַיִם דִּמְקַדֵּשׁ, דִּקְיָימָא לָן דְּפָסוּל לְטִבֹּל הַיָּדַיִם בְּתוֹךְ הַכִּיּוֹר כִּדְאִיתָא בִּזְבָחִים (כ"ב) [כ"א ע"א]: (נה) **וּבִשְׁעַת הַדְּחָק.** כְּגוֹן שֶׁאֵין לוֹ כְּלִי אַחֶרֶת וּכְלִי זוֹ אֵינוֹ יָכוֹל לְטַלְטְלָהּ: (נו) **יָכוֹל לִסְמֹךְ.** וְטַ"ז (ס"ק יא) הֵבִיא בְּשֵׁם רַשַׁ"ל (ישׁ"ש חולין פ"ח סי' כג) דְּחוֹלֵק עַל זֶה וְדַעְתּוֹ דְּגַם בְּשַׁעַת הַדְּחָק אֵין לִסְמֹךְ עַל זֶה, דְּכָל הַפּוֹסְקִים חוֹלְקִים עַל זֶה, וְכֵן מַשְׁמַע מֵהַגְּרָ"א. וְנִרְאֶה דַּאֲפִלּוּ מִי שֶׁיִּרְצֶה לִסְמֹךְ בְּשַׁעַת הַדְּחָק לְהָקֵל כִּדְבְרֵי הַשַּׁלְחָן עָרוּךְ מִכָּל מָקוֹם לֹא יְבָרֵךְ עַל נְטִילָה זוֹ, וּמְצָאתִי שֶׁגַּם הַגְּרָ"ז (סי"ז) וְחַיֵּי אָדָם (ח"א כלל לח ס"ג) הִסְכִּימוּ כֵּן, עוֹד כָּתְבוּ דְּיֹאכַל אָז (נד) עַל יְדֵי שִׁיכְרוֹ יָדָיו בְּמַפָּה: (נז) **נוֹטֵל בְּלֹא בְּרָכָה.** דְּשָׁמָא הֲלָכָה כְּהַמְקַלְּחִין וּכְבָר יָצָא עַל יְדֵי מַה שֶׁשִּׁכְשֵׁךְ יָדָיו בָּהֶם (נה) לְשֵׁם נְטִילָה:

ט (נח) **מַנִּיחָהּ עַל בִּרְכָּיו.** וְהֵינוּ (נט) דְּרוֹצֶה לִטֹּל שְׁנֵי יָדָיו כְּאֶחָד וְאֵין לוֹ אַחַר שֶׁיִּטֹּל עֲלֵיהֶם: (נט) **וְנוֹטֵל מִמֶּנָּה.** וּמְנַעְנֵעַ בִּבְרֵכָיו כָּל פַּעַם שֶׁיּוֹצְאוּ הַמַּיִם [מִגֵּן אַבְרָהָם (ס"ק טז)]. וְהֵינוּ לְכַתְּחִלָּה, דִּבְאֹפֶן זֶה כָּשֵׁר (נ) לְכָלֵי עֶלְמָא דְּמִכֹּחוֹ מַמָּשׁ בָּאִים בְּכָל שְׁפִיכָה וּשְׁפִיכָה, מִיהוּ אַף אִם לֹא הֵטָּה אֶלָּא פַּעַם אַחַת בִּתְחִלָּה בְּדִיעֲבַד כָּשֵׁר, לְפִי מַה שֶׁכָּתַב הַמְחַבֵּר לְקַמָּיהּ בְּסָעִיף י': (ס) **מֻטָּה בָּאָרֶץ.** הֵינוּ שֶׁלֹּא עַל יְדֵי אָדָם (נמ) אֶלָּא מֵעַצְמָהּ נִתְגַּלְגְּלָה, דְּאִלּוּ בָּא הַקִּלּוּחַ מִתְּחִלָּה עַל יְדֵי הַטַּיַּת אָדָם מַכְשִׁיר הַמְחַבֵּר לְקַמָּיהּ בְּסָעִיף י' דַּחֲשִׁיב כֹּחַ גַּבְרָא: (סא) **דָּרְךְ נֶקֶב שֶׁבָּהּ.** שֶׁנַּעֲשָׂה (נט) בְּשֹׁכֶל בַּרְזָא וְנָפַל הַבַּרְזָא וְהַמַּיִם יוֹצְאִין מֵעַצְמָן: (סב) **לֹא עָלְתָה.** דְּצָרִיךְ שֶׁיָּבוֹאוּ עַל יָדָיו מִכֹּחַ אֵיזֶה נוֹתֵן וְלֹא שֶׁיָּבוֹאוּ מֵאֲלֵיהֶן: (סג) **חֲשִׁיב שֶׁפִּיר וְכוּ'.** כֵּיוָן דְּעַל יְדֵי הֶסְרָתוֹ מְקַלְּחִין הַמַּיִם: (סד) **בְּכָל שְׁפִיכָה וּשְׁפִיכָה.** פֵּרוּשׁ

* **בְּכָל שְׁפִיכָה וּשְׁפִיכָה.** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק סד), **וּמִכָּל מָקוֹם נִרְאֶה דִּבְדִיעֲבַד אִם לֹא עָשָׂה כֵּן וְהוּא חוֹזֵר וְנוֹטֵל יָדָיו לֹא יְבָרֵךְ עַל נְטִילַת יָדַיִם,** כִּי בְּבָאוּר

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ח (מט) וּמִכָּל מָקוֹם לְעֵיל (ס"י) בְּצִנּוּר גַּם הֵם מוֹדִים דְּלֹא חֲשִׁיבִי נְטִילָה, מִשּׁוּם דְּבְלֹאו הָכִי לֹא בָּא שֵׁם מִכֹּחַ כְּלִי גַּם כֵּן, כְּשֶׁנִּפְסַק כֹּחַ הַשּׁוֹפֵךְ וְכַנַּ"ל: (נ) זֶהוּ לְפִי דַּעַת כַּמָּה פּוֹסְקִים בְּטַעַם הַבַּעַל הֲלָכוֹת גְּדוֹלוֹת (הל' ברכות פ"ו): (נא) טַ"ז (סק"י) וְאֲלִיָּה רַבָּה (ס"ק יא) בְּכַמָּה רְאָיוֹת, דְּלֹא כְּבַ"ח (ס"ט) דְּמַדְּעָתֵיהּ אַרְבָּעִים סְאָה, וּבָאֲמֶת הַמְעַיֵּן הֵיטֵב בְּאוֹר זָרוּעַ (ח"א סי' סא) אֲשֶׁר לְפָנֵינוּ יִרְאֶה דְּכַוָּנָה אַחֶרֶת יֵשׁ שָׁם בִּדְבָרָיו וְלֹא כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּהַגָּהוֹת אֲשֶׁרִ"י (ברכות פ"ב סי' יא) מִשָּׁמוֹ: (נב) כֵּן פָּרְשׁוּ רב הַפּוֹסְקִים טַעַם הַבַּעַל הֲלָכוֹת גְּדוֹלוֹת (הל' ברכות פ"ו). וְיֵשׁ אוֹמְרִים עוֹד דְּטַעֲמוֹ דְּחָשֵׁב כֹּחַ גַּבְרָא כְּמַה שֶׁמְּשַׁכְשֵׁךְ יָדָיו בִּכְלִי [טַעַם זֶה הַזָּכוּר בְּאֶשְׁכּוֹל

צ הַרְשָׁבָּ"א (חולין קו. ד"ה האי) בְּשֵׁם הָרַמְבַּ"ן (שם ד"ה ואיכא). ק הִלְכוֹת גְּדוֹלוֹת (הל' ברכות פ"ו). ר טוּר וְהַגָּהוֹת מֵימוֹנִיּוֹת (דפוס קושטא הל' ברכות פ"ו הי"ג) וְסֵמַ"ק (מצוה קפא). ש בֵּית יוֹסֵף (ד"ה וסביר). ת סוֹף פֶּרֶק קָמָא דְּיָדַיִם (פ"ה). א הָרֹא"שׁ (חולין פ"ח סי' יד) וְהַמַּרְדְּכַי שָׁם (ברכות פ"ח סי' ר).

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehador - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah